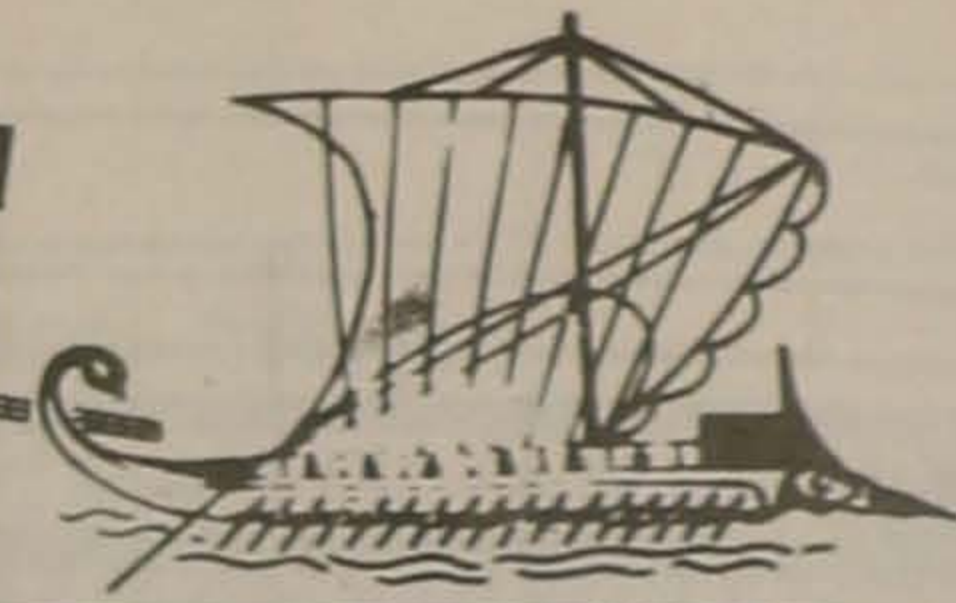

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΜΑΡΤΣ
(ΜΑΡΤΙΟΣ)

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ Έτος 50 Αρ. Φύλλου 51

ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Την Τετάρτη 21 Απριλίου η Ε.Λ.βπραγματοποίησε στην Αντωνιάδειο Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του Δήμου Βέροιας φιλοσοφική εσπερίδα για την ποντιακή λογοτεχνία και στους Ημαθιώτες λογοτέχνες ποντιακής καταγωγής.

Στην αρχή της επιτυχημένης αυτής εκδήλωσης που ήταν αφιερωμένη στη Μακεδονία, απηύθυνε χαιρετισμό ο πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Γιάννης Μιχαηλίδης, ο οποίος ιδιαίτερα αναφέρθηκε στη σημασία τέτοιων εκδηλώσεων.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα ακολούθησαν:

- Απαγγελία ποιημάτων από την Μελέτη Σισμανίδη (μέλος Δ.Σ. της ΕΛΒ) "Η Μακεδονία" και "Η αθύγιστη Κυπριόμανα" του Παναγιώτη Τανιμανίδη, επ. Λυκειάρχη Προέδρου του Σωματείου "Παναγία Σουμμελά".
- Πάνος Κασσιδής, δημοσιογράφος - συγγραφέας: "Η πεζογραφία των Ποντίων".
- Νίκος Λαπαρίδης, εκπαιδευτικός - συγγραφέας: "Η ποντιακή λογοτεχνία".
- Δημήτρης Παρασκευόπουλος, εκπαιδευτικός - συγγραφέας: "Μεταφράσεις Ξένων συγγραφέων".
- Καίτη Μελέτη, δημοσιογράφος: "Τα παραμύθια - η παιδική λογοτεχνία".
- Γιάννης Μελετιδής, οικονομολόγος - συγγραφέας: "Πόντιοι Ημαθιώτες λογοτέχνες".
- Επίδειξη ποντιακών χορών από το χορευτικό συγκρότημα της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην εκδήλωση παραβρέθηκαν οι βουλευτές κ.κ. Μόσχος Γικονόγλου και Μιχάλης Χρυσοχοϊδης, η Νομάρχης Ημαθίας κ. Ελ. Μπούκα, ο Στρατηγός Διοικητής Β' Σ.Σ. κ. Σταματίου, ο Αντιδήμαρχος Βέροιας κ. Κ. Βαφείδης κ.α.

Τέλος αξίζει να λεχθεί ότι, κατά κοινή ομολογία των παραβρισκομένων, η εν λόγω εκδήλωση ήταν υψηλής ποιότητας.

Για τα θύματα της τουρκικής θηριωδίας

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΗ ΔΕΗΣΗ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΜΕΛΑ

Στιγμιότυπο εντός του ναού της Ιεράς Μονής κατά τη διάρκεια της επιμνημόσυνης δέησης.

Την Κυριακή 8 Μαΐου 1993, η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας, για να αποτίσει φόρο τιμής και ευγνωμοσύνης στην ιερή μνήμη των 350.000 Ελλησώνων του Πόντου που σφαγιάστηκαν και πέθαναν

στην εξορία κατά τη μαύρη περίοδο 1916 - 1922 από τις τουρκικές κυβερνήσεις, τέλεσε κατά τη διάρκεια της θείας λειτουργίας επιμνημόσυνη δέηση. Η δέηση έγινε από τον συμπατριώτη

μας ηγούμενο της Ιεράς Μονής Παναγίας Σουμμελά Αρχιμανδρίτη κ. Παύλο και τον ιεροψάλτη κ. Βασίλη Φωτιάδη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι μέσα σε ατμόσφαιρα βαθιάς

κατάνυξης και με την ψυχρή συγκλονισμένη από τις οδυνηρές αναμνήσεις της Γενοκτονίας του ποντιακού ελλησισμού, ο πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Γιάννης Μιχαηλίδης.

Συνέχεια στην 3η σελ.

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΑ ΤΟΥ ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ

Λαζοί και Ελλησνες του Πόντου ΜΙΑ ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΗ

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗ

Αποτελεί ασυγχώρητη ιστορική άγνοια να ταυτίζονται οι Ελλησνες του Πόντου και οι Λαζοί, γιατί μεταξύ τους δεν υπάρχει καμία εθνολογική σχέση. Οι Λαζοί είναι ένα μικρό εθνόριο με 150.000 κατοίκους, περίπου, και έλκουν την καταγωγή τους από τα διάφορα έθνη του Καυκάσου, όπως των Μιγγρέλων, Ιβήρων, Απαζάδων, Κιρκασίων. Οι Λαζοί χρησιμοποιούν το τουρκικό αλφάβητο και η γλώσσα τους συγγενεύει με την ιβηρική. Έχουν δικά τους ήθη και έθιμα και ουδέποτε υποστήριξαν ότι είναι Ελλησνες, γιατί γνώριζαν ότι αποτελούν ξεχωριστό έθνος. Το

ίδιο όμως δεν συνέβαινε με τους Πόντιους, που σε κάθε ευκαιρία τόνιζαν την ελληνική τους καταγωγή και αισθάνονταν γι' αυτό μεγάλη περηφάνεια. Αποκαλούσαν τον εαυτό τους Τραντέλλησους, δηλαδή τριάντα φορές Ελλησνες ή Δρακέλλησους, δηλαδή δράκοι Ελλησνες.

Ο Ηρόδοτος θεωρεί τους Λαζούς ως υποηλείμματα του στρατού του Φαραώ Σέσωτριν, που είχε φθάσει μέχρι την Κολχίδα. Οι "Μύριοι" του Ξενοφώντα στην κάθοδό τους στην Τραπεζούντα δέχτηκαν πολλές εχθρικές επιθέσεις από τους Λαζούς. Αντίθετα οι Ελλησνες της

Τραπεζούντας τους φιλοξένησαν.

Ο ιστογράφος του Πόντου Γεώργιος Κανδηλάπτης γράφει για τους Λαζούς τα εξής: "... οι Λαζοί με την ιδίαν αυτών εθνικότητα, ιδίαν γλώσσαν, ίδια ήθη και έθιμα, ουδεμίαν σχέση έχουν μεθ' ημών των Ποντίων Ελλησνων και αυτών των Τούρκων. Και πολλὰς παρέσχον οὗτοι εις την τουρκικὴν κυβέρνησιν ανωμαλίας και ταραχὰς επιδιώκοντες το ίδιον συμφέρον των, διαφεύγοντες ως εκ του ορεινού και απροσίτου εδάφους των πόσαν κατ' αυτών καταδίδωιν. Αισχροί συμφεροντολόγοι και και-

ροσκόποι, κατά τας περιστάσεις εγένοντο πειθήνια τυφλά όργανα των κατά καιρούς σωβινιστικών αρχών...".

Τη διαφορά μεταξύ των Ποντίων και των Λαζών τη γνώριζαν και οι Τούρκοι οι οποίοι αποκαλούσαν τους μεν Πόντιους Ρωμαιοίς, ενώ τους Λαζούς, Λαζ ή Λάζογλου και τη χώρα τους Λαζιστάν.

Το Λαζιστάν βρίσκεται στο νότιο τμήμα της χώρας των αρχαίων Κόλλων και εκτείνεται κατά μήκος της παραλίας του Ανατολικού Πόντου.

Στους χρόνους της Ρωμαϊκής εισβολής, η χώρα των

Λαζών ανήκε στην κατοχή του Μ. Μιθριδάτη και την κυβερνούσε ο δευτερότοκος γιός του Μακάρου. Μετά την ήττα του Μιθριδάτη από τον Πομπηίο το Λαζιστάν έγινε ρωμαϊκή επαρχία και συμπεριλήφθηκε στο κράτος του Πόντου. Αργότερα περιήλθε στην κηδεμονία των Περσών. Οι χρονογράφοι της βυζαντινής αυτοκρατορίας αναφέρουν ότι οι Λαζοί δυσφόρησαν με τους Πέρσες και ζήτησαν τη προστασία των Βυζαντινών. Ο Ιουστινιανός ανταποκρίθηκε στο αίτημα των Λαζών και διέθεσε άνδρες για τη φρούρηση της χώρας, ενώ παράλληλα έκανε και οχυρωματικά έργα και πόλη που

την ονόμασε Πέτρα και την χρησιμοποίησε για στρατηγείο του. Η κακή διοίκηση του Βυζαντινού Επιτρόπου της Πέτρας, προκάλεσε την εξέγερση των κατοίκων. Το γεγονός αυτό το εκμεταλλεύθηκε ο Πέρσης βασιλέας Χοροσής ο Α' που κατέλαβε τη χώρα και κυριεύσε την Πέτρα. Τότε οι Λαζοί ζήτησαν πόλη τη βοήθεια των Βυζαντινών. Τα στρατεύματα των Βυζαντινών απελευθέρωσαν τη χώρα από τους Πέρσες. Οι Λαζοί το 541 μ.Χ. ασπαστήκαν τον Χριστιανισμό. Αποδείχτηκε όμως αργότερα, πως ο ομοδικός εκχριστιανισμός τους απέβηλε σε υλικό και μόνο συμφέροντα, γιατί με την πρώτη ευκαιρία επέστρεψαν στον ισλαμισμό και συμμαχησαν με τους Πέρσες. Στο χρόνο της τουρκικής σκλαβιάς και ως τον ξεριζισμό του ποντια-

κού ελλησνιασμού, οι Λαζοί υπήρξαν οι πιο στυγνοί εγκληματίες για τα απόνθρωπα κακουργήματά τους σε βάρος των Ποντίων. Ο αιμοσταγής αρχηγός των τσετσικων τμημάτων των Λαζών, Τοπάη Οσάμν, υπήρξε ο αρχιτέκτονας της σφαγής των Ποντίων Ελλησνων και των Αρμενίων. Το αν συνέβηκε να ζουν οι αισχροί συμφεροντολόγοι και καιροσκόποι Λαζοί στην περιοχή του Πόντου, αυτό δεν σημαίνει πως είναι Ελλησνες και μάλιστα με εθνική συνείδηση.

Κομμιά σχέση, λοιπόν, δεν έχουν οι θηστές Λαζοί με τον ευγενή ποντιακή ελλησνιασμό. Το να αποκαλείται έστω και από άγνοια, ο Πόντιος Λαζό, αποτελεί βλασφημία φοβερή για την εθνική τιμή του ποντιακού ελλησνιασμού.

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ
Οικονομολόγος - Συγγραφέας
Θουκυδίδη 2 - Τηλ. 0331 - 25.282

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΑΤΣΙΚΑΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.
"ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ"
ΤΗΛ. 0331/66.913 - FAX
0331/66.979

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός
Τηλ. 0331 - 28.356

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 1.000 ΔΡΧ.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

* Οι στίλβες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του

* Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1. αδέβατα = αδιάβατα
2. ακκά = κάτω
3. βοετός = βουπό
4. βυζαλιζω = θηλάζω
5. γαβάη = φλογέρα
6. γέθος = γέθια
7. γιάμ = μήπως
8. γοητούχ = μασχάλη
9. γυρευός = ζητιάνος
10. δακρόπα = δάκρυα
11. δίχα = χωρίς

12. εγνεφιζω = ξυπνάω

13. εγνώριμα = γνώριμα

14. ελάγγεψα = πήδηξα

15. ελίβωσα = συννέφιασα

ΑΝΕΚΔΟΤΑ**Ουδ' καλὰ εἰμες...**

Εἶνας χωρέτες αὐ' σὸν Κι-
ριοχανάν εκατήβεν 'ς σὴν
Τραπεζούνταν, 'ς σὸν Ταινά-
ρον τον γιατρόν.

Ὁ γιατρόν εἶπεν αὐτὸν να
φέρ' το κατουρέτ'σ' ατ', να

εξετάζ' ατο.

Τ' ἄλλο την ἡμέραν ὁ χω-
ρέτες ἔφερεν 'ς σὸν γιατρόν
έναν... πεντακοσάρ' κατου-
ρέτσα!

Ὁ Ταινάρον, αὐ' σου ἐξετά-
σεν ατα κ' ὑστερ'νά, εἶπεν 'ς
σὸν χωρέτεν πως τιδέν 'κι
ἐκ' και να πάει 'ς σὴν δου-
λειάν ατ'.

Γυρίζ' ὁ χωρέτες 'ς σὴν Κι-
ριοχανάν και, τόμου κ' ε-
μπάιν' 'ς σ' οσιτί'ν ατ', κουζ
την γαρήν ατ'.

- Παρθένα, γιάβριμ, φως τ'
ομμάτια σ'! Να εἰς, να η
Λισάφ, να ὁ Πάντζον, να ὁ
Νικόθας, να εἰς, τιδέν κι ἐ-
χομε!... Οὐδ' εμοῦν καλὰ εἰ-
μες...

Αφορισμένον, εκοβάθη-
σεν 'ς σὸν γιατρόν τα κατου-
ρέτσα τ' ολωνών!

Τα ἑλληνικά...

Διευθυντής ὅταν ἔτον 'ς
σὸ Σταυρίν ὁ Αἰέξανδρον ὁ
Σουμειδῆς, 'ς σὸ ἐξετάσεις
τη σκοπὴ ἐπιθεωρητής ἔτον
ὁ Μιχάλης ὁ Κατσίδης, τῆ
Σπύρο τῆ Σταυρέτε τ' ου-
στάπαση ὁ γυιόν, ἐκείνον
τον χρόνον.

Ερωτὰ ἴναν μαθητὴν 'ς α

ελληνικά, τί θα πεί "πονο-
πλία".

- Πλοῖον με πανία, ἐδώκεν
ἀπάντησιν τὸ παιδίον.

Ερωτὰ ἴναν ἄλλο, τι θα
πεί "ενοχλεῖ".

- Ενοχλεῖ, κύριε, θα πεί "το-
χλὴν"!.

**Βούδ' εἰς, βούδ' κ'
εγώ!**

Δύο σύντεκνοι ἐπήγαν 'ς

έναν παναγύρ'. Εποῖκαν την
εὐκλήν ατουν, ἐγόρασαν και
κάμποσα πράματα για τ' ο-
σιτί' και ἀπ' έναν βουδό-
πον.

- Σύντεκνε! εἶπεν εἷνας τον
ἄλλο. Ντο ἐγόρασες;

- Βούδ', σύντεκνε!

- Βούδ' εἰς, βούδ' κ' εγώ!
Χάιτε' ας πάμε!...

Ενα νέο βιβλίο του

Κ. ΓΙΩΡΓΟΥ Χ. ΧΙΟΝΙΔΗ

Κυκλοφόρησε σε βιβλίο το κείμενο της ομιλίας του ιστορικού της πόλης μας κ. Γιώργου Χ. Χιονίδη, που έγινε στην Ελβετία.

Το βιβλίο αυτό, με εθνική και επιστημονική σημασία φέρνει τίτλο: "Η μία και μοναδική Μακεδονία".

Το νέο αυτό εξαιρετικό πόνημά του ο κ. Χιονίδης είχε την καλοσύνη να μας το προσφέρει από καρδιάς.

Τον ευχαριστούμε θερμά.

Ανθρώπους που προσφέρουν

ΤΙΜΗΣΕ Η ΕΝΩΣΗ ΠΟΝΤΙΩΝ ΠΟΛΙΧΝΗΣ

Μία πολύ ενδιαφέρουσα εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο Δημοτικό θέατρο Πολίχνης από την Ένωση Ποντίων Πολίχνης. Παρόντες ήταν οι βουλευτές κ.κ. Χάρης Καστανίδης, Λευθέρης Κωνσταντινίδης εκπρόσωποι των βουλευτών κ. Ψωμάδη, Παπαθεμελή, ο Δήμαρχος Λοβίχνης, ο Πρόεδρος της ΠΟΠΣ κ. Στέφανος Τανιμανίδης εκπρόσωποι ποντιακών συλλόγων και μέλη του συλλόγου.

Στην εκδήλωση αφού κόπηκε η πρωτοχρονιάτικη πίττα, τιμήθηκαν άνθρωποι των ΜΜΕ και από τον χώρο των ποντιακών συλλόγων. Συγκεκριμένα τιμήθηκαν ο πρόεδρος της ΠΟΠΣ κ. Στέφανος Τανιμανίδης, οι δημοσιογράφοι Αιέκος Τριανταφυλλίδης του TV Μακεδονία και ο διευθυντής της εφημερίδας "Αραεῖω" Γιάννης Μπουσακίδης. Επίσης τιμήθηκαν ο σκηνοθέτης Νίκος Ταχταλίδης, ο επιχειρηματίας Θεόφιλος Παπαδόπουλος και ἄλλοι ἄνθρωποι που προσφέρουν στον Ποντιακό Ἑλληνισμό ὁ καθένας με τὸ δικό του τρόπο.

Ἦταν σκέψη ἡ παραπάνω εκδήλωση τοῦ ακούραστου στρατιώτη τοῦ ποντιακοῦ ἑλληνισμοῦ, κ. Λάκη Ιωαννίδη προέδρου τῆς ἑνώσεως Ποντίων Πολίχνης και Δ/ντῆ τῆς Πανελληνίας Ὀμοσπονδίας Ποντιακῶν Σωματείων. Ἀπὸ μας συχαρητήρια στους διοργανωτές τῆς εκδήλωσης και στους τιμηθέντες.

ΔΙΣΤΥΚΑ

Τερω τον ουρανόν γελά,
την μαύρην γην και κλαίω,
τερω τὰ δεντροκέφαλα και
παργοριάν παίρω.

***

Ὁ ουρανόν εβείβωσεν κι η
γη ετασομυρώθεν
κι ας σὸν σεβτάν η' ἐρρώ-
στεσεν καμμίαν κ' ελαρώ-
θεν.

***

Εκεῖνα τ' ἄστρα τ' ουρα-
νοῦ, ν' ερουζνα έναν - έναν
θ' ερουζνα κι ετοπῆαυα κι
εφέρν' ατὸ εσέναν.

***

Τον ουρανόν την ψὴν μ'
χρωστώ, τον Ἄδην τὸ καρ-
δόπο μ'

εσέν την κόρ' πα ντο χρω-
στώ και τυραννίεις τὸ ψόπο
μ'.

***

Ση Παναγίας το ποτὰμ' ε-
σκώθεν χαβαρδία,
εποταμίαν τα ραχία κι ε-
χάθαν τα χωρία.

Η ΣΤΗΛΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΝΤΙΟ ΚΑΛΜΙΤΕΧΝΗ

Ενας από τους καταξιωμένους λιυράρηδες της περιοχής μας, που η φήμη του έχει ξεπεράσει και αυτά σκόμα τα στενά όρια του Νομού μας, είναι ο Αρχιμήδης Γεωργιάδης.

Ὁ Αρχιμήδης γεννήθηκε τὸ ἔτος 1939 στους Γεωργιανούς Βέροιας. Γονεῖς τοῦ ξεριζωμένοι ἀπὸ τὶς ἀθημαίνοντες πατρίδες.

Ἀπὸ μαθητὴς Δημοτικοῦ πήρε στα χέρια του τὴ λύρα. Ἀυτοδίδαχος καθὼς ἦταν ἄρχισε αἰγὰ αἰγὰ να παίζει πότε στο χωράφι και πότε στην αὐλή τοῦ σπιτιοῦ τοῦ. Ἡ μεγάλη του ῥύμη στην προσπάθειά του αὐτὴ ἦταν ὅτι δεν εἶχε δική του ῥύρα. Ἐτσι αναγκαζόταν να δανείζεται πότε ἀπὸ τον ἕνα και πότε ἀπὸ τον ἄλλο λιυράρη.

Μάλιστα σε ηλικία 12 ἐτῶν εἶχε τὴν τύχη, ἀλλὰ και τὴν τόλημ να πάρει στα χέρια τοῦ τὴ λύρα τοῦ πατριάρχη τῆς ποντιακῆς ῥύρας, ἀθημαίνοντου Γώγου. Ὁ αἰμυνηστος Γώγος με επιτυχία προέβλεψε τὴν επιτυχημένη πορεία τοῦ Αρχιμήδη.

Ἡ προσφορά τοῦ Αρχιμήδη στην ποντιακὴ ῥύρα και παρόδοση ξεπερνάει τὶς τεσσαερισ δεκαετίες. Ἰδιαίτερα μεγάλη και ἀνεκτίμητη εἶναι ἡ προσφορά τοῦ Αρχιμήδη στην Εὐξείνου Λέσχη Βέροιας.

ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Χρόνια πολλὰ επιτυχημένους λιυράρης τῆς Λέσχης, των χορευτικῶν και θεατρικῶν τμημάτων. Συμμετέχει και ἐξακολουθεῖ να συμμετέχει σ' ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς Λέσχης, χωρὶς ἐμπορικὰ κίνητρα. Μόνον κίνητρο τοῦ ἡ ἀγάπη τοῦ γιὰ τὴ λύρα και τὴν ποντιακὴ παράδοση.

Τὸ ἔτος 1982 πήρε μέρος στην ἐκδρομὴ προσκύνημα στον Πόντο τῆς Ε.Λ.Β. Ἡ-
ταν ἀπὸ τους πρώτους λι-

υράρηδες τῆς περιοχῆς μας που ἐπαίριζε ἐπαγγελματικὰ, καθιερώνοντας ἐτσι τὴ λύρα ὡς μουσικὸ ὄργανο και σε δημόσια ψυχαγωγικὰ κέντρα. Περιζήτητος λιυράρης ὄχι μόνον στη Βέροια και σε ἄλλες πόλεις τῆς Μακεδονίας, ἀλλὰ και στην Ἀθήνα. Πάνω ἀπὸ δέκα φορές ἦταν προσκεκλημένος λιυράρης στη Γερμανία. Εἶχε πολλὴς και επιτυχημένες εμφανίσεις στην τηλεόραση. Ἐδω-

σε πολλὴς συνεντεύξεις στον τύπο. Μάλιστα συνεντεύξεις παραχώρησε και στον ξένο τύπο.

Ἐχει βγάλει τρεῖς περιζήτητους δίσκους. Στον πρώτο τον συνοδεύει στο τραγούδι ὁ θόδωρος Παυλίδης, στο δεύτερο ἡ Σοφία Παπαδοπούλου και στο τρίτο ῥύρα και τραγούδι ὁ ἴδιος.

Σήμερα εἶναι πέρα ἀπὸ ἐπαγγελματίας λιυράρης και επιτυχημένος οἰκογενειάρ-

ρης. Ὁ Αρχιμήδης Γεωργιάδης εἶχε καταζωθεῖ ἕνας ἀπὸ τους μεγαλύτερους παραδοσιακοῦς λιυράρηδες και ὡς ἕνας ἀνεκτίμητος ἄνθρωπος, με καρδιά που ξεχειλίζει ἀπὸ ἀπέραντη ἀγάπη γιὰ τον ἄνθρωπο και τὴν ποντιακὴ παράδοση.

Ενισχύετε το Πνευματικό μας Κέντρο

Ἀγαπητοί μου συμπατριώτες και ἀναγνώστες τοῦ "Ἀργοναυτῆ".

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε, ὅλοι, οἱ Πόντιοι και φιλοπόντιοι, ὅτι εἶναι "θέμα τιμῆς" να προχωρήσουν σοβαρὰ οἱ ἐργασίες ἀνέγερσης τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τῆς Εὐξείνου Λέσχης Βέροιας, τὸ ὁποῖο θα ἀποτελέσει (ὅταν θα λειτουργήσει με ὅλα τὰ τμήματά τοῦ) μὴ πολιτιστικὴ κυψέλη τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅπως ἡ Παναγία Σουμελά εἶναι τὸ ἑθνησκειτικὸ μας κέντρο. Χρειάζεται, ὁμῶς, να "ἀνασκουμπωθούμε" ὅλοι - ὅλες,

ὥστε να ἐξοικονομηθοῦν σοβαρὰ ποσά.

Ενας τρόπος να προσφέρουμε στη Λέσχη (γιὰ τὸ Πνευματικὸ Κέντρο) ὅσα ποσὰ ἐπιθυμοῦμε να δώσουμε, π.χ. ἀντὶ στεφανίων σε κηδεῖες κ.λ.π. συγγενῶν και φίλων μας. Ἐτσι, τὰ ὀνοματεπώνυμα θα γραφοῦν και στο εἰδικὸ βιβλίο, που ἀργότερα θα κυκλοφορήσει και τυπωμένο, με τὸ χρονικὸ τῆς ἀνέγερσης τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου. Ἄς σημειωθεί δε ὅτι γιὰ ὅλες τὶς δωρεές θα δίδονται ἰσοποσες ἀποδείξεις, ὥστε τὰ σχετικὰ ποσὰ να ἐκπίπτονται στις φορολογικὲς δηλώσεις.

ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΣΕ Η ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΦΑΡΣΟΚΩΜΩΔΙΑΣ ΤΟΥ κ. ΝΙΚΟΥ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ "ΤΕΡΕΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚ' ΣΟΝ!"

Την Κυριακή 16 Μαΐου από την σκηνή του κινηματογράφου "Παλλάς" το καλλιτεχνικό συγκρότημα της Ευαγγελίας Λέσχης Βέροιας έδωσε δύο επιτυχημένες παραστάσεις με τη φαρσοκωμωδία του κ. Νίκου Σιδηρόπουλου "Τέρεν και γυναίκα' σον!" "Κοίταξε να παντρευτείς!" - με σκηνοθεσία του κ. Οδυσσέα Γωνιάδη.

Είναι μία κωμωδία θρών σε τρεις πράξεις που πέτυχε να παρίσσει στην κατάμεση αίθουσα του θεάτρου ηλύσιο γέλιο, του οποίου τόση έχουμε όλοι μας ανάγκη. Αλλά, ως αναφερόμαστε με λίγα λόγια στην υπόθεση του έργου:

Ο Χάρης Βοτανόπουλος εί-

ναι ένας ηθούσιος και έμορφος νέος, κάπως ιδιότροπος στα θέματα του γάμου. Και ενώ του αρέσουν οι γυναίκες δεν ήθελε να παντρευτεί γιατί κατά την δική του φιλοσοφία είναι όλες τους εύκολες, επομένως ανίκανες να γίνουν σωστές σύζυγοι. Όλες; Σίγουρα όχι! Γιατί, μία τυχαία αηλιά σύντομη γνωριμία του με την Δέσποινα, μία χωριστοπούλου από το Πευκοχώρι, θα τον αναστατώσει. και, όταν ο Πανίκας, ο θείος της και πρόεδρος της Κοινότητας θα προσκαλέσει τον Ιπποκράτη Βοτανόπουλο, τον διαπρεπή καθηγητή της Ιατρικής και εξάδελφό του, στο Πευκοχώρι για μία φιλοξενία που υποκρύπτει

τουριστικές σκοπιμότητες, ο Χάρης θα αρπάξει την ευκαιρία θα πάει στη θέση του, σαν Ιπποκράτης. Βέβαια, για να διαπιστώσει εάν η κόρη των ονειρών του, η Δέσποινα, είναι άξια να γίνει παντοτεινή του σύντροφος. Εδώ πάνω πλέκεται η υπόθεση που έπειτα από μία σειρά σπαρταριστά περιστατικά θα καταλήξει στο κάπυ εν-
ντι!

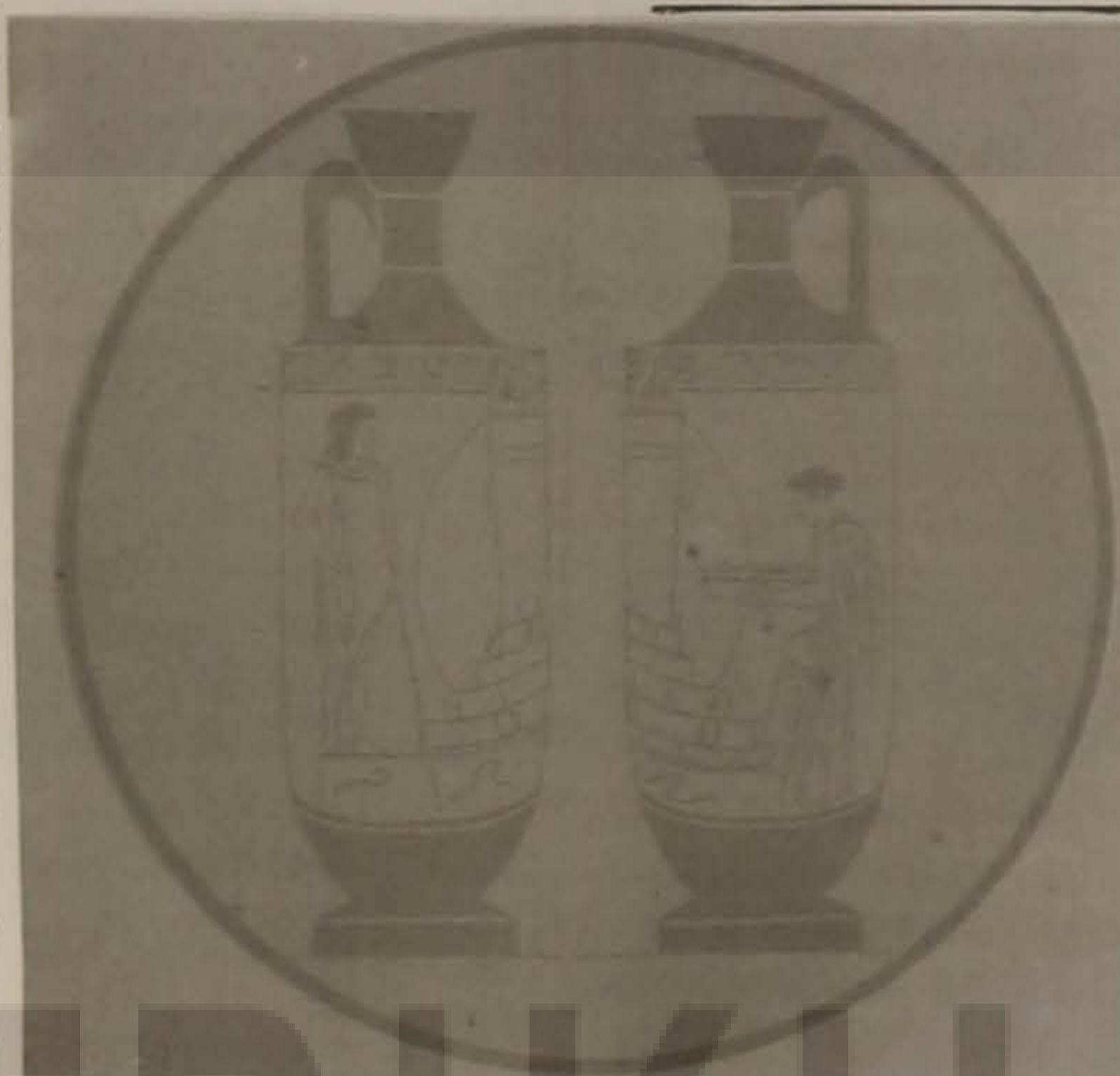
Το έργο, γραμμένο στην κοινή ελληνική και στο πομπιακό ρεκτικό ιδίωμα είναι ηρωικό και καταληπτό σε όλο!

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να ρεχθεί ότι η επιτυχία της παράστασης οφείλεται κυ-

Συνέχεια στην 4η σελ.

Αφιερωμένο στο ταφικό έθιμο

Θαυμάσια εκδήλωση διοργάνωσαν η Ένωση Ποντίων Ελληνικού (Αττικής) "Τα Σούρμενα" και ο Δήμος Αττικής

Αξίζει να σημειωθεί ότι στις εκδηλώσεις που καθύπτονταν από ηθούσιο πρόγραμμα, με παρουσιαστή τον Λάζο Τερζά, απηύθυνε θερμό χαιρετισμό ο πρόεδρος του Δ.Σ. της ΕΛΒ κ. Μιχαηλίδης.

Μαζί με το θερμό μας συγχαρητήριο στους διοργανωτές των εντυπωσιακών αυτών εκδηλώσεων, αναφέρουμε για τους συμπατριώτες μας των Σουρμένων Αττικής τα παρακάτω, που είναι παρμένα από το σχετικό πρόγραμμα των εκδηλώσεων:

"Οι πρώτοι πρόσφυγες των Σουρμένων του ιστορικού Πόντου ήρθαν στην μητέρα πατρίδα το 1924, δημιούργησαν τα Σούρμενα και συγκρότησαν την πρώτη πολιτιστική τους ομάδα.

Σταθμός στην ιστορία του ποντιακού στοιχείου των Σουρμένων είναι το 1965. Το χρόνο αυτό ιδρύεται ο πρώτος "Ποντιακός Καθημερινός Σύλλογος" με κύριους στόχους την διάσωση - διαφύλαξη και διάδοση της πολιτιστικής τους κληρονομιάς.

Αξιοι συντοπίτες μας, έκτοτε, διαφύλαξαν με ποθύ κόπο και αυτοπάρνηση αυτές τις βασικές αξίες μέχρι σήμερα.

Η Ένωση Ποντίων Ελληνικού "Τα Σούρμενα" συνεχίζει μέσα στην σημερινή συγκυρία, έχοντας επίγνωση της ιστορικής πορείας και κληρονομιάς του Ποντιακού Ελληνισμού, να είναι πιστή στην παράδοση και να τορμά να θυμάται...".

*Αττική λευκή λήκυθος του 44 περίπου π.Χ. Βρέθηκε στην Ερέτρια.

Απεικονίζεται η επίσκεψη στον τάφο, μία από τις πιο προσφιλείς σκηνές για λευκές λήκυθους, που την εποχή εκείνη η χρήση τους ήταν αποκλειστικά ταφική.

Η ανδρική μορφή είναι ο νέος που χάθηκε πρόωρα και η νέα γυναίκα αναπαύεται στον τάφο του ένα κόνιστρο προσφορών. Το πανάρχαιο αυτό ταφικό έθιμο έφεραν οι Πόντιοι από την αλησμόνητη πατρίδα τους, τον Πόντο, και το διατηρούν αναλλοίωτο μέχρι σήμερα".

(Από το εξώφυλλο του προγράμματος)

τρόφιμα και το ούζο πάνω σε καθαρό τραπεζομόνδηλο στον τάφο και περιμένει τον ιερέα να κάνει τρισάγιο.

Περιμένοντας συζητούν για το νεκρό, θυμούνται τα προτερήματά του, τις καλοσύνες, τα γλέντια με τους φίλους του και γενικά ό,τι είχε σχέση με τη ζωή του (εγκώμια αρχαίων Ελλήνων) και ό,τι προκαλεί την αίσθηση της ζωντανής παρουσίας του νεκρού ανάμεσά τους. Γιατί η μέρα αυτή αφιερώνεται στο ξαναζωντανέμα του νεκρού. Είναι ημέρα ανάστασης και όχι πολεμένη ανάνηψη.

Όταν έρθει ο ιερέας κάνει τρισάγιο, τρώει, πίνει και εύχεται "Θεός σωρέσ' τον". Υστερα οι συγγενείς προσφέρουν σε γνωστούς και άγνωστους φαγώσιμα, τρώνε και οι ίδιοι, πίνουν καθισμένοι γύρω από τον τάφο και εύχονται "Τυχευμένους να εν".

Αν ο νεκρός αγαπούσε το τραγούδι και το χορό, οι φίλοι του με τη συνοδεία της ήυρας τραγουδούσαν για λίγο τις χάρες του γύρω από τον τάφο.

Υστερα αφού ευχθούν ο ένας τον άλλο φεύγουν, ενώ στον Πόντο συνέχιζαν το γλέντι στα κλοερά λιβάδια και τις ηλιετίες.

Αλήθεια, πόσο όμορφο ήταν εκείνοι οι καιροί!..

Στις πραγματικές αυτές παραδοσιακές εκδηλώσεις

Για τα θύματα της τουρκικής θηριωδίας

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΗ ΔΕΗΣΗ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ

Τρισάγιο μπροστά στην προτομή του Αλέξανδρου Υψηλάντη.

Συνέχεια από την 1η σελ. αναφέρθηκε επιγραμματικά στο ιστορικό της μούρης εκείνης περιόδου.

Μετά την επιμνημόσυνη δέηση ακολούθησε μπροστά στην προτομή του Αλεξάνδρου Υψηλάντη τρισάγιο και κατάθεση στεφάνου από τον πρόεδρο του Δ.Σ. Και η σεμνή αυτή εκδήλωση έκλεισε με τη "αιγή ενός Πέππου" και τον Εθνικό Ύμνο που έψαλαν οι παριστάμενοι.

Τέλος, η Διοίκηση της Ε.Λ.Β. έδωσε μικρή δεξίωση στην αίθουσα δεξιώσεων της Ιεράς Μονής κατά τη διάρκεια της οποίας ο ηγούμενος αρχιμανδρίτης της Μογής κ. Παύλος αναφέρθηκε στα δεινά που υπέστη ο Ποντιακός Ελληνισμός στην απάνθρωπη εκείνη περίοδο 1916 - 1922.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Γιάννης Μιχαηλίδης ενώ καταθέτει στεφάνι.

Γύρω από το πανάρχαιο αυτό ταφικό έθιμο πλέκεται ένας οδύκηπος ιστός από εκδηλώσεις που χρόνο με το χρόνο γίνονται θαμπρότερες. Τόσο ο Δήμαρχος και το Δ.Σ. του Δήμου Ελληνικού όσο και η Πρόεδρος και το Δ.Σ. της Ένωσης Ποντίων Ελληνικού "Τα Σούρμενα" φιλοδοξούν όχι σε μία τυπική επανάληψη, αλλά σε μία εμπειρία συγκλονιστική και πολύμορφη που θα κινήσει το ενδιαφέρον των νέων. Γιατί αυτοί συμμετέχουν και βιώνουν επί πέντε συνεχείς ημέρες τις γιορταστικές εκδηλώσεις κατά τα πρότυπα των ομηρικών εορτών, όπου ο θάνατος και η φθορά μετουσιώνονται σε ύμνο ζωής με τους αθλητικούς και τους πνευματικούς αγώνες.

Την ημέρα αυτή λοιπόν οι νοικοκυρές ετοιμάζουν από νωρίς ένα ταψί, κόνιστρο στην αρχαιότητα, με διάφορους στεγνούς μεζέδες, καθώς και με τσουρέκια, κόκκινα αυγά και άλλα. Τα πηγαίνουν στην εκκλησία να ευλογηθούν και μετά το τέλος της λειτουργίας οι νοικοκυρές και όλοι οι άλλοι, άντρες, γυναίκες και παιδιά, κατευθύνονται στο νεκροταφείο της περιοχής.

Εκεί ο καθένας ηγναινει στον τάφο του νεκρού του. Ακουμπάει το ταψί με τα

ΕΝΑ ΩΡΑΙΟΤΑΤΟ ΕΠΙΚΑΙΡΟ ΚΑΙ ΜΕ ΕΘΝΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

του συνεργάτη μας κ. Θωμά Γαβριηλίδη

"Στης Περσεφόνης ζωντανός το σκοτεινό παλάτι κατέβηκες Ανδρόνικε! Θαυμάζει ο μέγας Πλούτων και τ' Αλεξάνδρου το γονιό, το Φίλιππο, αναστοίνει για ν' ανεβεί, ως του ζήτησης, στον κόσμο να μηνύσει πως Μακεδόνες είν' ΝΤΡΟΠΗ τους Δάρδανους να λένε".

Σημ.: Το επίγραμμα ο εκλεκτός συνεργάτης μας το αφιερώνει στη μνήμη του εθνικού αρχαιολόγου μας αείμνηστου Μανόλη Ανδρόνικου.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

Ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΘΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ
"ΓΗ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ" Η ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ ΓΙΑ
ΤΗΝ "ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΗ ΦΙΛΙΑ" ...

Παίρνω αφορμή από το γεγονός της επανεκδόσεως του βιβλίου του Δημήτρη Ψαθά "Γη του Πόντου" για να σημειώσω τα πιο κάτω για τον συγγραφέα και το έργο του.

Οι παλαιότεροι αναγνώστες της εφημερίδας της Αθήνας "Τα Νέα" θα θυμούνται ακόμα τα "ζούμε" και ευθύβολα χρονογραφήματα του Δημήτρη Ψαθά, όπου, με απλά ποίη προσεκτικά λόγια, έδινε και έκρινε πετυχημένα την υπάρχουσα κατάσταση, με τον δικό του, ειλικρινή και ευθύ, χωρίς περιστροφές, τρόπο του. Βέβαια, είναι γνωστό ότι ο Ψαθάς διακρίθηκε, κυρίως, ως θεατρικός συγγραφέας, με μία σειρά έργων. Πρέπει να σταθούμε ιδιαίτερα σε δύο και συγκεκριμένα, στον "Φον Δημητράκη", όπου έδωσε τη δική του άποψη για την Αντίσταση, εναντίον των Γερμανών και στη "Μαντάμ Σουσου", με την οποία απέδωσε άριστα και ανεπανάληπτα την Ξηρασμένη νοοτροπία μερικών, "κατά φαντασίαν", αριστοκρασιών. Και είναι μεν βεβαιω-

Σημείωμα του Γιώργου Χ. Χιονίδη

μένο πλέον ότι ο Ψαθάς είχε υπόψη του μία και ορισμένη περίπτωση, μιας τέτοιας γυναικάς, γειτόνισσάς του, αλλά δεν περιορίστηκε στη γκάμα της δικής της δράσεως, στον κόσμο της, της πραγματικότητας και της φαντασίας της κυρίως, μα έδωσε ένα ευρύτερο τύπο ανθρώπου, όλων των τόπων και των χρόνων, που καθιερώθηκε πια ως χαρακτηριστικός και για την ελληνική κοινωνία και όχι μόνον της Αθήνας, με διαρκή και αιώνια παρουσία. Και τελευταία η Άννα Παναγιωτοπούλου τον Ξαναγέννησε στην τηλεόραση, σε επεισόδια που μεταδόθηκαν και αναμεταδόθηκαν... Ήταν το 1966, όταν ο Δημήτρης Ψαθάς έγραψε το πρώτο και μοναδικό ιστορικό έργο του, που τυπώθηκε με τον τίτλο "Γη του Πόντου". Η σχετική αρχή έγινε με την καταγραφή μερικών, εύθυμων, στιγμιότυπων από την παιδική ζωή του στην Τραπεζούντα, όπου γεννήθηκε, από πατέρα

από την Τένεδο, που ήρθε εκεί ως έμπορος κρασιών (ο Γιάννης Ψαθάς) και παντρεύτηκε τη μητέρα του, την πόντια Μαρία, με την οποία απόκτησε τέσσερα κορίτσια και έναν γιό, τον Δημήτρη, τον συγγραφέα και δημοσιογράφο, ύστερα. Ο Ψαθάς δημοσίευσε μερικά γεγονότα των πρώτων ετών του βίου του στην Τραπεζούντα, όπου έζησε μέχρι τα 15 χρόνια του και τα έδωσε για τις στήλες του γνωστού, εβδομαδιαίου, περιοδικού της Αθήνας "Ταχυδρόμος", όπου έγραφε, επίσης.

Τελικά, σύμφωνα με τη γνωστή αρχή, ότι "πρώγωνατς έρχεται η όρεξη", απόφαση να διαβάσει και σχετικά βιβλιογραφία για την ιστορία του Πόντου και να κρατήσει σημειώσεις, με αποτέλεσμα να καταστρώσει ύστερα και να γράψει ένα ολόκληρο βιβλίο, που δημοσιεύτηκε με τον υπότιτλο "Χρονικό".

Από το αντίτυπο της πρώτης εκδόσεως ("Φυτράκη"), που έχω στη βιβλιοθήκη μου (με θερμή αφιέρωση του συγγραφέα, όταν γνωριστήκαμε, όπως και με τον Παύλο Παλαιολόγο, χρονογράφο του "Βήματος" και τον μοναδικό σκηνογράφο Φωκίωνα Δημητριάδη, με τον οποίο είχαν, τότε, δηλαδή, το 1966, κοινό γραφείο στην εφημερίδα) βλέπω ξανά ότι πρόκειται για βιβλίο 516 σελίδων, 8ου, μικρού, σχήματος. Προηγείται τετρασέλιδος "πρόλογος", από όπου κρίνω σκόπιμο να αντιγράψω τις δύο τελευταίες παραγράφους, γιατί, αν και πέρασαν τρεις δεκαετίες, σχεδόν, από το 1966, όταν γράφθηκαν, διατηρούν την αξία τους:

"Δεν έχει αντιτουρκικό χαρακτήρα το βιβλίο αυτό. Αντιτουρκικό χαρακτήρα έχουν τα ίδια τα γεγονότα, που δείχνουν τους Τούρκους έτσι όπως ήσαν κι όπως έδρασαν τα χρόνια εκείνα. Ούτε επιτρέπεται να θυσιάζουμε την ιστορική αλήθεια σε καμιά σκοπιμότητα, όπως, δυστυχώς, καθιερώθηκε να γίνεται από τον καιρό που χαρακτήριζε η ηγεμόνη ελληνοτουρκική φιλία. Η άστοχη τακτική της αποσιώπησης των γεγονότων της Ιστορίας, ήταν ίσως κι ένας από τους λόγους που τόσο άσχημα πορεύθηκε η "φιλία" με τους Τούρκους.

Να ριζώσουμε τον πέπλο της Αθήνας στο παρελθόν, αλλά

να ξέρουμε, ότι να κρύβουμε. Να ξέρουν και οι ίδιοι οι Τούρκοι το τι φτιάξαν οι πατεράδες τους, για να αποφυγούν τα όσα στιγμάτισαν εκείνους, εφ' όσον θέλουν να πάρουν την θέση που φιλοδοξούν ανάμεσα στα πολιτισμένα έθνη. Μόνο έτσι, ξέροντας εμείς τους Τούρκους και ξέροντας εκείνοι εμάς και το στιγμάτισμένο παρελθόν τους, μπορεί κάποτε να χαράξουμε μία ελληνοτουρκική φιλία σε στέρεες βάσεις".

Αξίζει να διαβάσει ο αναγνώστης - αναγνώστρια αυτών των γραμμάτων το βιβλίο του Δ. Ψαθά και να προσέξει και τον περιεκτικό και χρήσιμο πάντοτε "επιλόγο", όπου δίδονται οι σωστές θέσεις για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον του ελληνισμού, αποτελούν δε τον συμπυκνωμένο λόγο του και τον ύμνο του για τη συμβολή των ποντίων στη μεγάλη ανάπτυξη της Μακεδονίας και της Θράκης και ολόκληρης της χώρας, αφού συνενώθηκαν και συνεργάστηκαν τέλεια και με τους λοιπούς συμπατριώτες τους Έλληνες, βοηθώντας στην οικονομική, πολιτιστική, εθνική κ.λ.π. ανάπτυξη και ανύψωση του ελληνικού έθνους. Αυτή, άλλωστε, ήταν και η όποια ωφέλεια, η οποία προέκυψε από την τραγωδία της Μ. Ασίας, που οδήγησε πλήθη ελληνοπρεπών κατοίκων των περιοχών της (δηλαδή του Πόντου, των παραλίων της Μ. Ασίας και της ενδοχώρας), της θράκης κ.λ.π.) στα ιερά και αιματοβαμμένα χώματα της κεντρικής πατρίδας...

Ας θυμηθούμε λοιπόν τον έξοχο συγγραφέα και Έλληνα Δημήτρη Ψαθά και ας τιμήσουμε νοερά τον εξαιρετικό άνθρωπο και μεγάλο αγωνιστή της Δημοκρατίας, του ήθους, της αλήθειας, της ευθύτητας και της ειλικρίνειας, για όσα έκαμε.

Προσωπικά, θα τον θυμάμαι με πολλήν εκτίμηση και αγαθή ανάμνηση, γιατί δέχθηκε αμέσως, συζήτησε και περιέβαλε με αγάπη και καθυσόνην έναν σχετικά νέο (32 ετών) και άγνωστο, τουλάχιστον τότε, πνευματικών ανθρωπο της επαρχίας. Και τούτο όχι μόνον γιατί και ο πατέρας μου ήταν από την περιοχή Τραπεζούντας (συγκεκριμένα από την ηρωική Σάντα), ή επειδή, νομίζω, ότι - όπως μας είπε - τον γνώριζε, και τον θείο μου Κοσμά, ύστερα καθηγητή, φιλόλογο, αλλά διότι ήταν απλός,

ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΙΕΡΟΣΥΛΟΙ

Γράφει ο Γιώργος Χειμωνίδης

Τον τελευταίο καιρό πολλή απαρδέκτα ακούμε και βλέπουμε.

Αφηνύσαν οι πάντες, προσπαθώντας να καταστρέψουν ότι όμορφο έχει η ποινική μουσική παράδοση και ο χορός.

Οι αυτοσχεδιασμοί, η εμπορική εκμετάλλευση της ποινιακής ιδέας, η ισοπέδωση των ηθικών αξιών, η κερδοσκοπία σε βάρος ιερών και οσίων, είναι τα επίκαιρα θέματα της εποχής μας συνεχώς. Και μέσα σ' αυτά τα αρνητικά στοιχεία, κάποιες πικρές αλήθειες επαληθεύονται για άλλη μία φορά και φαντάζονται.

"Ποιός θα σου βγάλλει το μάτι, ο συγγενής σου". "Φυλάξου από νεόπληστο". "Καβάλησ το καλάμι". Απαράδεκτη πέρα για πέρα η προκλητική και αντιποινιακή στάση ορισμένων ποντίων, στην καταγωγή, τραγουδιών μας. Όταν ο ίδιος τραγουδάει κάποιο τραγούδι, με ποντιακό κατά την άποψή του περιεχόμενο (εθαρρεί πως κάτ' εφτάει), άντρες και γυναίκες ντυμένες με την παραδοσιακή ποινιακή στολή, χορεύουν ασχημώντας ή ασχημονούν χορεύοντας.

Αυτός ο συγκεκριμένος τραγουδιστής, αυτός ο καλλιτέχνης, αυτή την επίσης συγκεκριμένη στιγμή, ιεροσυλεί και αυτό το τελευταίο κάποιος πρέπει να του το πεί, αφού ο ίδιος δεν το καταβαίνει. Είναι όμως ταυτόχρονα βέβαιο ότι ηθελήμενα ή αθέλητα ο αναφερόμενος "κύριος" ασχημονεί σε βάρος της ποινιακής παράδοσης.

Τελευταία είδα σε μία τηλεοπτική εκπομπή έναν

τραγουδιστή επώνυμο και μεγάλο, να αντιγράφει με έργα τα όσα εγώ ανέφερα πιο πάνω με λόγια.

Δυστυχώς γι' αυτόν γιατί πολύ γρήγορα ηλομόνησε την φτώχεια και τη μιζέρια που τον έδερναν στα πρώτα χρόνια του ερχομού του στην Ελλάδα.

Δυστυχώς, γι' αυτόν, δηλαδή, όπως φαίνεται από την συμπεριφορά του, δεν γνωρίζει την ποινιακή ιστορία.

Δυστυχώς, γι' αυτόν, γιατί, δεν γνωρίζει, αλλά και δεν φρόντισε να μάθει, τώρα που έχει και τον χρόνο και το χρήμα, την ιστορία των προγόνων του. Δεν γνωρίζει και δεν θα μάθει ποτέ ότι εκείνοι οι πόντιοι έδωσαν την ψυχή του για την διατήρηση αυτών των ηθών και εθίμων που ιδίως αυτός καταπατά τόσο εύκολα.

Αρα κάποιος πρέπει να του πεί, απλά και χωρίς περιστροφές, αυτές τις αλήθειες. Πρέπει κάποιος πόντιος να του πουν ότι οι ποινιακοί χοροί δεν έχουν σχέση με τα μπαλέτα, αυτά που τελευταία τουλάχιστον βλέπουμε στις οθόνες των τηλεοράσεων μας. Τέλος κάποιος πρέπει να τον διδάξουν ότι, οι ποινιακές στολές των χορευτών και χορευτριών, είναι ιερές και δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για οποιονδήποτε άλλο λόγο εκτός της απόδοσης των παραδοσιακών ποινιακών χορών και της συμβίωσης των ηθών και εθίμων μας.

Αν για οποιονδήποτε λόγο, ο "κύριος" αυτός πιστεύει ή υποθέτει ότι, διαφημίζει το ποινιακό στίχαιο, τον πη-

ροφορώ και επειδή πιστεύω ότι συμφωνείτε μαζί μου τον πληροφορούμε, ότι κάνει μεγάλο λάθος. Καθώς θα κάνει ο κύριος αυτός, καθώς και όλοι όσοι μέχρι σήμερα εφήμεσαν την ίδια τακτική - ευτυχώς ήταν πολύ λίγοι - να μη συνεχίσουν να παίζουν με την φωτιά και την ευαισθησία των ποντίων.

Θα πρέπει οι κύριοι αυτοί να αναλογιστούν τις ευθύνες τους και να γυρίσουν με την μνήμη τους λίγο πιο πίσω, στην εποχή εκείνη που εκμεταλλευόμενοι όχι μόνο τις φωνητικές τους χορδές, αλλά και την καταγωγή τους, πηλούτιζαν. Να ξανασκεφτούν ότι αυτή η ποινιακή ευαισθησία ήταν μία από τις αιτίες που σήμερα έχουν ιδιόκτητα κέντρα, βιβλίες, σπία, χρήματα και φυσικά δόξα.

Και κάτι ακόμα.

Εχουμε υποχρέωση όλοι εμείς που βλέπουμε τα λάθη αυτών των κυρίων, να τους μνηστούμε ότι, στο εξής θα σκεφτούμε πολύ αν θα αγοράσουμε έναν δίσκο τους ή αν θα πάμε στο κέντρο να τους ακούσουμε να τραγουδάνε. Πρέπει να τους στείλουμε το μήνυμα, ότι, δεν συμφωνούμε μαζί τους. Πρέπει, τέλος να τους δώσουμε να καταλάβουν ότι δεν θα στηρίξουν την αντιποινιακή, προκλητική και κερδοσκοπική καμπάνια τους πάνω στο δικό μας φιλότιμο και στα δικά μας χρήματα. Ευτυχώς ή δυστυχώς δεν μπορούμε να αντιδράσουμε διαφορετικά, γιατί: 1) είμαστε πόντιοι και 2) ζούμε μέσα σε δημοκρατικό πολίτευμα.

ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΣΕ Η ΘΕΑΤΡΙΚΗ

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΦΑΡΣΟΚΩΜΩΔΙΑΣ

ΤΟΥ κ. ΝΙΚΟΥ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ "

ΤΕΡΕΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚ' ΣΟΝ!"

Συνέχεια από την 3η σελ. ρίως στην άριστη σκηνοθεσία του εκλεκτού σκηνοθέτη - ηθοποιού κ. Οδυσσέα Γωνιάδη, όσο και στη ζωντάνια των ερωσιτεχνών ηθοποιών που ερμήνευσαν τέλεια τη φυσικότητα, το χαρακτήρα, το ήθος, το ύφος των προσώπων του έργου.

Η τελειότητα παράσταση καταχειροκροτήθηκε με ιδιαίτερο ενθουσιασμό. Τα συχαρητήρια, λοιπόν, στο χαρισματικό συγγραφέα κ. Νίκο Σιδηρόπουλο και σ' όλους τους συντελεστές του έργου.

Για την ιστορία, οι ερασιτέχνες ηθοποιοί όπως εμφανίζονται με τη σειρά στη σκηνή είναι:

Χάρης: Ελευθέριος Τσαχουρίδης
Δάμος: Κυριάκος Τσιγγιρίδης
Λίζα: Σάρα Τσιτσιμανίδου
Αγνωστη: Κυριακή Λοιζίδου

Γοργόρ'ς: Αλέξανδρος Θεοδωρίδης
Πατρός: Μελέτιος Σισμανίδης

Κυρία: Ελένη Πιπερίδου - Λαφαζάνη
Πανίκας: Λομπρινός Ιντζεβίδης

Παρέσα: Παρθένα Σκεντερίδου

Πηλίκον: (δέσκαθον) Κυριάκος Τσιγγιρίδης

Δέσποινα: Ευγενία Καφετζή

Χριστίνα: Σοφία Χιονίδου
Α' Χωρικός: Κων/νος Κοτρίδης

Β' Χωρικός: Αριστείδης Σιδηρόπουλος

Γ' Χωρικός: Κυριάκος Τσιγγιρίδης

Γωρ' Αγάς: Ιωάννης Πηγορίδης

Μεσόκοπη χωρική: Ελένη Πιπερίδου - Λαφαζάνη

Ταμάρα: Θεοπίστη Θεμελή

Λύρα: Χρήστος Ραμπίδης

Κύμβαθο: Άρης Σιδηρόπουλος

Υποβοήθας: Σάρα Τσιτσιμανίδου

Σκηνοθεσία: Οδυσσέας Γ. Γωνιάδης

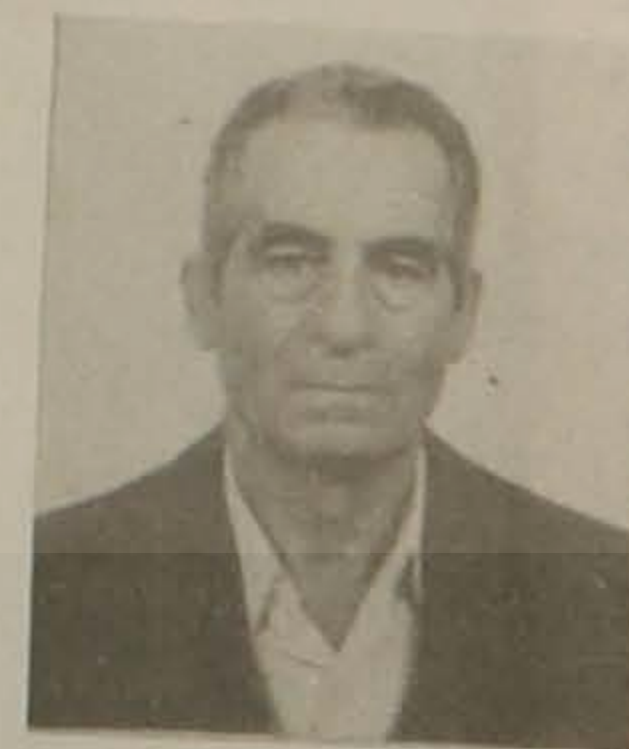
Βοηθός Σκηνοθέτη: Ελευθέριος Τσαχουρίδης

Σκηνογραφία: Βασιλική Γαρυπίδου

Κατασκευή Σκηνικών: Ευδόπουλος Νικόλαος - Μενέλαος Δούκας

Φροντιστήριο: Βασιλική Μπρανιώτου

ΠΟΝΤΙΑΚΑ ΠΕΝΟΗ

Εφυγε από κοντά μας ένας ακόμα θερμός φίλος της Ε.Λ.Β. Τη μεγάλη εβδομάδα η σκληρή μοίρα μας στέρησε από τον αείμνηστο ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗ. Αιώνια ας είναι η μνήμη του.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Ο "Αργοναύτης" ως γνωστόν εκδίδεται από την Εύξεινο Λέσχη Βέροιας για μη κερδοσκοπικούς λόγους, αλλά για πνευματική ανιστόρηση της λαογραφίας και της πολιτιστικής μας παράδοσης.

Είναι, λοιπόν, απαραίτητο, για την ασταμάτητη και απρόσκοπτη πλεύση του να ανανεώσουμε τις συνδρομές μας έγκαιρα και ακόμα να γράψουμε νέους συνδρομητές.

Γιώργος Χ. Χιονίδης